

Ένας ρεμπέτης στην Κορέα

Ηλέκτρα Ζαργάνη

Η κουκλοπαίκτρια Αννέτα Στεφανοπούλου, δημιούργησε τον ρεμπέτη Γιοβάν για να ανακαλύψει καλύτερα την τέχνη της. «Με τη φροντίδα της λεπτομέρειας, ο χαρακτήρας γίνεται ζωντανός» υποστηρίζει.

Οι κουκλοπαίκτες στην Ελλάδα αποτελούν μια μικρή κοινότητα ανθρώπων που δείχνουν αλληλεγγύη ο ένας στον άλλο. Η ομάδα κουκλοθέατρου Bufos δημιουργήθηκε το καλοκαίρι του 2011. «Ο Bufos έφτιαξε τον Γιοβάν και τον φρόντισε με πολλή προσοχή. Η παρουσία της κούκλας στον δρόμο δημιούργησε μεγάλη δυναμική. Με στήριξαν πολλοί αγαπημένοι μου άνθρωποι, οι φίλοι και συνεργάτες μου».

Η Αννέτα έχει παίξει σε παραστάσεις, έχει παρακολουθήσει σεμινάρια και έχει κατασκευάσει πολλές κούκλες. Ο Γιοβάν όμως είναι το πιο προσωπικό της δημιούργημα.

«Γεννήθηκε από την επιθυμία μου να αναπτύξω μια συστηματική σχέση με την τέχνη της εμπύχωσης και να δω τι γκελ μπορεί να κάνει έξω από τον προστατευμένο χώρο του θεάτρου. Ο Γιοβάν δεν έκανε πολλές πρόβες και βγήκε αμέσως στον δρόμο».

Κουκλοθέατρο στον δρόμο

Η επικοινωνία με τον κόσμο έπλασε την προσωπικότητα της κούκλας. «Την τρίτη μέρα του έβαλα μουστάκι και έφτιαξα το μπουζούκι του. Ήταν προορισμένος να γίνει ρεμπέτης. Με γοητεύει πολύ το κομμάτι της εμπύχωσης: η αναπνοή της κούκλας, πώς θα κάνει παύση, πώς θα εκφραστεί. Ο κόσμος έβλεπε ότι ο Γιοβάν είναι “ζωντανός”.

Τα ρεμπέτικα τραγούδια ήταν απλώς η αφορμή για να επικοινωνήσει με τους ανθρώπους. Όταν περ-

νούσε το σκουπιδιάρικο έλεγε “ευχαριστώ” και ο σκουπιδιάρης σχολίαζε ότι είναι ο μόνος που τον χαιρετάει σε αυτή την πόλη. Όταν ακουγόταν ένας δυνατός θόρυβος τρόμαζε ή σχολίαζε αυτούς που έκαναν τζόγκινγκ με φωσφορίζε ρούχα. Είναι πρόκληση να εντάξεις κάτι μέσα στο αληθινό, στο εδώ και τώρα».

Η παράσταση σύντομα άρχισε να φιλοξενείται και σε καφενεία. Η δομή της απέκτησε συγκεκριμένη μορφή μέσα από την τριβή.

«Ο Γιοβάν τραγουδάει ρεμπέτικα, φτιάχνει τον καφέ του και στο τέλος παίζει ένα ροκ κομμάτι και επιτίθεται σ’ εμάς τους κουκλοπαίκτες. Είναι μια δομημένη παραγωγή με χώρο για αυτοσχεδιασμό. Κάποια στιγμή μας ανακάλυψε ο Δημήτρης Μυστακίδης και στη συνέχεια η Ελένη Τσαλιγοπούλου». Οι εμπειρίες από το κουκλοθέατρο στον δρόμο ήταν σκληρές. «Το δύσκολο ξεκινάει από τη στιγμή που μπαίνεις στο μετρό και αρχίζουν να σε αγριοκοιτάνε. Αν πας κάπου να παίξεις, οι σταθεροί πωλητές αρχίζουν να αισθάνονται απειλή, ενώ στην πραγματικότητα τους φέρνεις κι εσύ κίνηση. Αυτό μου θυμίζει τη νοοτροπία “ας ψοφήσει η κατσίκια του γείτονα”. Μια φορά ένας κύριος μου φώναζε “θα φύγεις τώρα από εδώ” και μια άλλη φορά με

κλέψανε και δεν αντέδρασε κανένας. Επίσης, το να είσαι γυναίκα συνοδεύεται από στερεοτυπικές αντιδράσεις και σχόλια. Τελικά ανακάλυψα ότι δεν είμαι τόσο μάγκας για να αντέξω όλα αυτά».

Οι κούκλες δεν φοβούνται

Ο Γιοβάν έχει ταξιδέψει σε πολλά φεστιβάλ του εξωτερικού, από την Ευρώπη μέχρι την Κορέα. «Είναι το πιο μακρινό μέρος που έχουμε φτάσει. Εκεί όλοι είναι μαγκωμένοι και τυπικοί, αλλά στο τέλος συγκινήθηκαν και έκαναν αγκαλιές με τον Γιοβάν. Η κούκλα δεν έχει φιοριτούρα και στιλιζαρισμένη πόζα. Μετά την παράσταση γνωρίζει τον κόσμο, τον χαϊδεύει και τον προσεγγίζει. Μια φίλη μου έχει πει ότι βγάζει σε όλους τον καλύτερό τους εαυτό. Οι κούκλες εξάλλου δεν φοβούνται να χάσουν κάτι, να σχολιαστούν αρνητικά, ούτε να πεθάνουν. Όλοι αυτή την ελευθερία δεν ονειρευόμαστε;».

Παγκοσμίως, το κουκλοθέατρο άργησε πολύ να μελετηθεί. «Το πρώτο θεωρητικό κείμενο γράφτηκε στις αρχές του 19ου αιώνα. Αυτό ίσως κράτησε πίσω την εξέλιξή του, παράλληλα όμως προστάτευσε την ουσία του. Η μορφή που επικράτησε έχει αμεσότητα και έλλειψη σοβαροφάνειας. Πιστεύω ότι το κουκλοθέατρο απέφυγε τον ελιτισμό, τουλάχιστον στον νότο. Στη δυτική Ευρώπη έχει μπει κανονικά στα μεγάλα θέατρα. Στην Ελλάδα η παράδοση με τους πολέμους και τη φτώχεια ευνόπη περισσότερο τον Καραγκιόζη και τον Φασουλή».

Η Αννέτα κατασκευάζει κούκλες με διάφορα υλικά. «Για να δημιουργήσεις μια κούκλα περνάς από πολλές τέχνες. Γλυπτική, κομμωτική, ραπτική, πριόνισμα ξύλου. Εγώ αγαπάω το αφρολέξ για το ρεαλιστικό αποτέλεσμα που βγάζει, τις γκριμάτσες και το τρέμουλο. Εχω δουλέψει με ξύλο, χαρτοπολιτό, ύφασμα, πέτρες και σύρμα. Όταν πάω διακοπές μαζεύω υλικά στην παραλία».

ΕΚΤΑΚΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

«Ποια Ελλάδα προσδοκούμε;»

ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΔΗΜΗΝΑ - ΔΙΚΗΓΟΡΟΥ

Η πρόσφατη τιμητική διάκριση και επιβράβευση της 17χρονης μαθήτριάς, Μαρίας Κοκάλα, κατοίκου Σφενδάμης Πιερίας, από το διεθνές συνέδριο του MDRT [Ασφαλιστικού και Χρηματοοικονομικού κλάδου], για την επιχειρηματική της δραστηριότητα, έδωσε μια νότα αισιοδοξίας για το μέλλον του τόπου από την υγιώς σκεπτόμενη και αγωνιζόμενη νέα γενιά.

Και δεν είναι μοναδικό το παράδειγμα της Μαρίας, που είχε βραβευθεί και πέρυσι με υποτροφία ως ηγετική προσωπικότητα. Εκατοντάδες φερέλπιδες νέοι μας έχουν τύχει διεθνών τιμητικών διακρίσεων για καινοτόμες εφαρμογές και εφευρέσεις, ενώ μεγάλος αριθμός νέων επιστημόνων μας διαπρέπουν στο εξωτερικό ως καθηγητές και ερευνητές σε ονομαστά Πανεπιστήμια

και Ερευνητικά Κέντρα. Αυτοί οι μοχθούντες και επιτυχημένοι νέοι αποτελούν την αθέατη πλευρά της Ελλάδας. Σπάνια προβάλλονται από τα ΜΜΕ ως παραδείγματα προς μίμηση και αν καμιά φορά φιλοτιμούνται κάποια έντυπα να τους αναφέρουν τους καταχωρούν στις εσωτερικές σελίδες με μικρά στοιχεία. Δημοσιότητα απολαμβάνουν σήμερα οι λαλίστατοι κενόδοξοι πολιτικοί, οι καλλιτέχνες, οι ποδοσφαιριστές και οι καλλιγράμμες ημίγυμνες κοπέλες που συμμετέχουν σε επιδείξεις μόδας και σε «παιγνίδια» ερωτικών περιπτώσεων στα «κόκκινα δωμάτια» μεσημβρινού τηλεοπτικού σώου.

Από την άλλη ο «Ναός της Δημοκρατίας», το Κοινοβούλιο, κατάντησε αρένα σφοδρών αντιπαράθεσεων, χυδαιολογίας και διαξιφισμών μεταξύ των εκλεγμένων εκπροσώπων μας προκαλώντας την απογοήτευση και τον απο-

τροπιασμό των παρακολουθούντων από τα θεωρεία της Βουλής ανήλικων μαθητών. Η ελλειμματικότητα, οι πελατειακές συναλλαγές, ο άστατος και προκλητικός βίος μεγάλου μέρους της εθνικής αντιπροσωπείας μας και η έλλειψη στοιχειώδους ήθους και αξιοπρέπειας υποβιβάζουν το Κοινοβούλιο στα μάτια των νέων ιδίως ανθρώπων. Η πρόσφατη απρεπής συμπεριφορά της ωρούμενης και μαινόμενης Βουλευτού και το προκλητικό ζείμπέκικο Υφυπουργού υγείας σε ταβερνείο, αποτελούν ελάχιστα δείγματα του ποιου των εκλεγμένων εκπροσώπων μας.

Αντιλαμβάνεται κανείς τι μηνύματα διαχέονται και με ποια πρότυπα τροφοδοτείται η ελληνική νεολαία από τις προαναφερόμενες συμπεριφορές. Περαιτέρω η απαξίωση των παραδοσιακών μας αξιών, το αλαλούμ της παιδείας, η παραχάραξη της ιστορίας μας, η υποβάθμιση της γλώσσας, της

θρησκείας και των εθνικών συμβόλων με την παράλληλη εκτεταμένη διαφθορά, το ανεξέλεγκτο έγκλημα και την υποτίμηση της αριστείας και αξιολόγησης, συνθέτουν το παζλ της καθημαγμένης και πανταχόθεν βαλλομένης χώρας μας.

Ευλόγως γεννάται το ερώτημα: Κάτω από αυτές τις δυσοίωνες συνθήκες σε ποια Ελλάδα μπορούμε να προσδοκούμε; Η απάντηση είναι προφανής. Μόνη ελπίδα μας αποτελεί η «άλλη Ελλάδα» των αρίστων και αφανώς αγωνιζομένων εν μέσω μυρίων δυσχερειών νέων μας προς βελτίωση του μορφωτικού και πνευματικού τους επιπέδου και η συνεργειά τους προς αναγέννηση της αγαπητής τους πατρίδας. Της πονεμένης και πάλαι ποτέ δοξασμένης αυτής γωνιάς του πλανήτη για την οποία ο τιμημένος ποιητής μας Γιώργος Σεφέρης είπε το ανεπανάληπτο: «Όπου και να ταξιδέψω η Ελλάδα με πληγώνει».